

Forskningsprojektet

Försvaret och det kalla kriget

Forskningsprojektet Försvaret och det kalla kriget (FOKK)

Forskningsprojektet Försvaret och det kalla kriget (FOKK) är ett stort forskningsprojekt (idag 33 publicerade skrifter) och från början ett samarbetsprojekt mellan Försvarshögskolan (FHS), Kungl Krigsvetenskapsakademien (KKrVA) och Kungl Örlogsmannasällskapet (KÖMS). Initiativtagare är professor Kent Zetterberg, FHS. Syftet är att göra en samlad kunskapsinventering och forskningsinsats rörande det svenska försvarets utveckling under det kalla kriget. FOKK går åren 2012- 2015 in i sitt slutskede med en mer syntetisk inriktning. (Försvar och säkerhetspolitik). Projekt- och forskningsledaren, professor Kent Zetterberg, har fått ett slutanslag från KAW-stiftelsen och har förlagt avslutningsfasen till sin moderinstitution, Historiska institutionen vid Stockholms universitet. (Zetterberg FD 1975, docent 1983 SU, professor i Umeå 1998, professor vid FHS 2000).

I slutfasen kommer FOKK att utforska västsamarbetet, krigsplanläggningen, civilförsvaret och totalförsvaret, den svenska försvarsprofilen och försvarsindustrin och skyddet av sjöfarten och handeln. Vi vill även fördjupa analysen av underrättelsesidan/förvarningen och av sambandet mellan strategi och militära operationer och av totalförsvaret (ledning, uthållighet, befolkningskydd). Vi vill även följa upp analysen av Mikael Holmströms verk om Västförbindelserna, Den dolda alliansen, (FOKK nr 28) på några centrala områden, där särskilt luftförsvaret och marinen framstår som viktiga. Den säkerhetspolitiska och strategiska analysen av västförbindelserna och västberoendet kommer även att tas upp i en syntes av FOKK-projektet som skrivs av projektledaren, professor Kent Zetterberg. En avslutande internationell konferens planeras om Sverige och det kalla krigets norra flank.

FOKKs ledningsgrupp består av professorerna Kent Zetterberg och Gunnar Artéus, (säkerhetspolitik, militärhistoria), vidare fil mag, överste Bertil Wennerholm (luftförsvaret), överste Bo Hugemark (armén, operationer/strategi), kommandör Herman Fältström (marinen, operationer) och utrikesredaktören (Dagens Nyheter) Olof Santesson. Den har ett rikt nätverk nationellt och internationellt, både inom forskningen, experter och militärt. Vår forskning och analys har även bäring på nuet och framtiden, inte minst genom att lyfta fram de svenska erfarenheterna av politik och försvarsplanering, retorik och verklighet. Sambanden mellan svensk säkerhetspolitik, internationell utveckling och trögrörliga försvarssystem (genomförandet i försvaret) är ett svårhanterligt dilemma, då som nu.

Minnet bleknar fort men det andra världskriget och det kalla kriget var Sveriges största försvarssatsning sedan stormaktstiden.

I avslutningsfasen kan FOKK mer syntetiskt och övergripande lyfta fram vad som planerades, vad som gjordes och hur det gjordes med krigsmakten/försvaret under tidsperioden från andra världskriget till murens fall. Inte minst gäller det att frigöra de tankar och överväganden som ledde fram till besluten men som aldrig publicerades.

Sveriges säkerhetspolitik, strategi och västberoende är en viktig parameter, där vi kan lämna viktiga bidrag.

FOKK har en hemsida, [Forskningsprojektet Försvaret och det kalla kriget](http://www.fokk.eu)
www.fokk.eu

Till sist följer några av FOKKs senaste skrifter:

24. Anderson, Lennart, *ÖB:s klubba, Flygvapnets attackeskader under kalla kriget*, Svenskt militärhistoriskt bibliotek, Stockholm 2010.
25. Zetterberg, Kent (red.), *Svenska atomvapen. En antologi uppsatser kring frågan om svenska taktiska kärnvapen under kalla kriget*, Förvarshögskolan, Stockholm 2010.
26. Artéus, Gunnar & Zetterberg, Kent (red.), *Högsta ledningen: förhållandet mellan regeringen och överbefälhavaren under det kalla kriget*, Förvarshögskolan, Stockholm, 2010.
27. Fältström, Herman & Santesson, Olof (red.), *På spaning efter det okända: bilder från det kalla krigets ubåtsjakt*, Förvarshögskolan, Stockholm, 2010.
28. Holmström, Mikael, *Den dolda alliansen: Sveriges hemliga NATO-förbindelser*, Atlantis, Stockholm, 2011.
29. Björemann, Carl, *Försvarets förfall: konsten att lägga ner försvaret utan att någon bryr sig*, Santéus Förlag, 2011.
30. Fältström, Herman (red.), *Ytspänning: ett seminarium om kalla krigets verklighet*, Förvarshögskolan, Stockholm, 2011.
31. Artéus, Gunnar & Fältström, Herman (red.), *Totalförsvaret under Sveriges kalla krig: sex föredrag*, Kungl. Örlogsmannasällskapet, Tyresö, 2011.
32. Gribbe, Johan, *Stril 60. Teknik, vetenskap och svensk säkerhetspolitik under kalla kriget*, Gidlunds förlag, Hedemora/Möklinta 2011.
33. Andersson, Lennart, *Fienden i Öster, Svenskt jaktflyg under kalla kriget*. SMB 2012.